

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/68/2016
Identifikačné číslo spisu:	3114010751
Dátum vydania rozhodnutia:	01.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:3114010751.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 1. júna 2017 v Bratislave, v trestnej veci obvineného X. I. , pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák., o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 7. júla 2015, sp. zn. 2 To 83/2015, v zmysle § 381 Tr. por., takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného X. I. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Obvinený X. I. bol rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 15. mája 2015, sp. zn. 8 Tk 1/2014, uznaný vinným zo zločinu opilstva podľa § 363 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 21.11.2013 asi o 22,15 hod. vošiel pod vplyvom alkoholických nápojov po návrate z krčmy do drevenice č. XXX v obci B. A., kde býval a v izbe na gauči našiel sedieť JUDr. L. F., nar. XX.XX.XXXX, naposledy trvale bytom B. A. č. XX, ktorý bol u neho na návšteve už od popoludňajších hodín, pričom spoločne konzumovali alkoholické nápoje a keď si obžalovaný X. I. všimol, že steny na izbe a kuchyni sú postriekané muštom, začal JUDr. L. F. vyčítať, že mu doma urobil neporiadok, v kuchyni medzi nimi došlo k hádke a vzájomnému fyzickému konfliktu, pri ktorom obžalovaný X. I. pravdepodobne drevenou palicou o dĺžke cca 81,5 cm viackrát udrel JUDr. L. F. do oblasti hlavy a trupu a tiež ho presne nestotožneným jednobřitým kuchynským nožom o dĺžke čepele cca 10 - 12 cm a šírke čepele cca 2,5 cm bodol najmenej sedemkrát do krku a hrudníka, následkom čoho JUDr. L. F. utrpel dve plytké rezné poranenia na koži krku vpravo pod sánkou, jeden plytký škrabanec kože krku vpravo, dve bodné poranenia dolnej časti krku, bodné poranenie dolnej časti krku v oblasti jugulárnej jamky, jeden nábod kože hrudníka vpravo a viacnásobné bodné poranenia hrudníka s trojnásobným priebodom horného laloka pravých pľúc, bodnorezné poškodenia magistralných ciev pre horný lalok pravých pľúc a poškodenie pľúcnice s následným vykrvácaním navonok a do pohrudničnej dutiny vpravo, ktoré zapríčinili traumaticko-hemoragický šok, ktorý bol bezprostrednou príčinou smrti JUDr. L. F., pričom JUDr. L. F. pri útoku utrpel i ďalšie zranenia, ktoré však v krátkodobom časovom

horizonte nemohli spôsobiť jeho smrť, obžalovaný X. I. následne vyzliekol JUDr. L. F. do naha, všetko jeho oblečenie spálil v kuchyni v šporáku na tuhé palivo a jeho nahé telo odtiahol ku hnojisku nachádzajúcemu sa neďaleko drevenice, kam telo vyložil za pomoci dreveného konára a v kuchyni handrou a čistou vodou poumýval podlahu od krvi a nôž, ktorým spôsobil JUDr. L. F. smrteľné zranenia zahodil na doposiaľ nezistené miesto, pričom obžalovaný X. I. z dôvodu ovplyvnenia alkoholickými nápojmi nemohol z medicínskeho hľadiska v čase spáchania tohto činu rozpoznať jeho protiprávnosť a ovládať svoje konanie, a skutku sa dopustil napriek tomu, že bol za taký čin odsúdený, a to rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 1 T 33/90, zo dňa 18.11.1992, právoplatným a vykonateľným u obžalovaného X. I. dňa 5.1.1993, ktorým bol uznaný vinným za spáchanie okrem iného trestného činu vraždy podľa § 219 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb.,

teda požitím návykovej látky sa úmyselne priviedol do stavu nepričetnosti, v ktorom sa dopustil konania, ktoré má inak znaky trestného činu obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák.

Za to bol odsúdený podľa § 363 ods. 1, § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 8 Tr. zák. k trestu odňatia slobody v trvaní 8 rokov a podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol pre výkon tohto trestu zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. mu bol uložený trest prepadnutia veci a to : 1 ks drevený konár o dĺžke 0,80 metra a priemere 4 cm a 1 ks drevenej palice čiastočne okresanej z kôry, celkovej dĺžky 81,5 cm a priemere cca 4,7 cm.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zák. bolo mu uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 287 ods. 1, § 261 ods. 2 veta druhá Tr. por. bol zaviazaný k povinnosti uhradiť poškodenému Mgr. O. F., nar. XX.XX.XXXX v B. A., trvale bytom B. A. č. XX, škodu vo výške 728,46 Eur.

Krajský súd v Trenčíne uznesením zo 7. júla 2015, sp. zn. 2 To 83/2015, odvolania prokurátora a obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Uznesenie krajského súdu dovolaním z 19. mája 2016 napadol dovolaním obvinený X. I. prostredníctvom ustanoveného obhajcu. V ňom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por. Odôvodnil ich tým, že prvostupňový súd odmietol vykonať dôkazy v prospech jeho osoby, a to výsluchy svedkov W. I., F. X. - zamestnankýň pohostinstva X., O. S., G. B., O. D. a C. O. a tiež záznam z kamerového systému z reštaurácie K., B. z 21.11.2013, ktorý na DVD dobrovoľne vydala C. I., ale v spise nie je o ňom žiadna zmienka. Výsluchmi uvedených svedkov a kamerovým záznamom by sa preukázalo, kde sa obvinený nachádzal v čase spáchania trestného činu, resp. týmito dôkazmi by bola priamo vyvrátená jeho prítomnosť na mieste spáchania trestného činu v čase, keď k skutku došlo. Prítom právo na obhajobu je priamo odvodené z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. V ďalšom poukázal na to, že neexistuje žiadny priamy dôkaz (priami svedkovia, vražedná zbraň - nôž nebola nájdená), pachové stopy z miesta činu - č. 30 - odobratej z dreveného polena, ktoré pravdepodobne držal páchatel', porovnanú s pachovou stopou č. 1 - X. I. - nebola zistená totožnosť, porovnaním stôp z miesta činu č. 15 - tenisky a 19 - pracovnej obuvi s podošvami pracovnej obuvi obvineného sa nezhodoval dezén a našli sa aj iné trasologické stopy ako stopy obuvi obvineného. Výplýva to zo Správy Prezídia PZ, odbor kynológie a hipológie, skupiny metódy pachových konzerv a Znaleckého posudku Kriminalistického expertízneho ústavu PZ, odbor kriminalistickej identifikácie, Bratislava, ČVS: PPZ-KEU-BA-EXP-2013/17024 z 23.01.2014. V podstate jediný dôkaz, o ktorý súd oprel rozhodnutie, boli jeho výpovede z prípravného konania, získané nezákonným spôsobom, vykonané v čase, kedy bol pod vplyvom alkoholu a k výpovedi bol nútený a následne na základe výpovede, kedy bol v zlom psychickom i fyzickom stave. Proti obvinenému niet žiadnych priamych ani nepriamych dôkazov, z ktorých vyplývajú vzájomné súvislosti jednoznačne svedčiace, že zločinu sa dopustil, nebolo

mu to vôbec preukázané. Pritom poukázal aj na čl. 46 a nasledujúcich Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd, ohľadne riadneho procesu a rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva. Tieto nedostatky zostali nepovšimnuté aj zo strany odvolacieho súdu, v dôsledku čoho je možné napadnúť aj rozsudok prvostupňového súdu v zmysle § 374 ods. 3 Tr. por. Obvinený čiastočne obdobne argumentoval aj v dovolaní z 2.12.2015. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného uznesením krajského súdu a rozsudkom okresného súdu, zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj rozsudok prvostupňového súdu a vec vrátil Okresnému súdu Trenčín, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Dovolanie obvineného bolo 06.07.2016 na vedomie zaslané prokurátorovi, ktorý vo vyjadrení z 21.07.2016 uviedol, že obvinený opakovane poukazuje na skutočnosti, ktoré boli obsahom jeho obhajoby tak v prípravnom konaní ako aj v súdnom konaní. Orgány činné v trestnom konaní, ako aj súdy sa poukazom na porušenie práva na obhajobu, ako aj nepochybnému zisteniu skutkového stavu dôsledne venovali a s týmito námietkami obvineného sa už vysporiadali vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 8 Tk 1/2014, z 15.05.2015 vyplýva, že bez akýchkoľvek relevantných pochybností bolo preukázané spáchanie skutku obvineným v rozsahu kladenom mu za vinu. Uvedeným konaním obvineného bola naplnená objektívna stránka skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 3 písm. a/, § 139 písm. e/ Tr. zák. Odvolací súd v odôvodnení uznesenia, sp. zn. 2 To 83/2015, zo 07.07.2015 jednoznačne konštatoval, že námietkam obvineného týkajúcich sa porušenia práva na obhajobu, nie je možné prisvedčiť a následne dôsledne poukázal na realizáciu obhajoby v prípravnom konaní. Na základe uvedených skutočností dôvody dovolania uvádzané obvineným nie sú preukázané. Navrhol dovolanie obvineného z 19.05.2016 podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť.

Vyjadrenie prokurátora bolo na vedomie zaslané 29.07.2016 obhajkyni obvineného. Poškodený si dovolanie obvineného v odbernej lehote neprevzal.

Spis spolu s dovolaním obvineného bol doručený dovolaciemu súdu 08. septembra 2016.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd alebo dovolací súd § 377 Tr. por.) po preskúmaní dovolania na podklade spisu zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu, oprávnenou osobou prostredníctvom obhaju, v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 368 ods. 1, § 369 ods. 2 písm. b/, § 373 ods. 1, § 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Dovolanie spĺňa i obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a bola splnená aj podmienka podľa § 372 Tr. por., keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je určený k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb a má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania sú zákonom obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Doterajšia súdna prax dovolacieho súdu je taká, že obsah dôvodov dovolania musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. n/ Tr. por. Dôvody musia byť materiálne podložené, nestačí na ne len formálne poukázať v dovolaní, aby sa tým vyhovel ustanoveniu § 374 Tr. por.

V zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu musí byť neoddeliteľnou súčasťou spravodlivého procesu a orgány činné v trestnom konaní a súd musia dbať na to, aby obvinený mal vytvorené zákonné podmienky na reálne uplatňovanie obhajoby v celom trestnom konaní. Iba zásadné, teda nie akékoľvek porušenie práva na obhajobu je

dôvodom na dovolanie. V ustálenej súdnej praxi sa za zásadné porušenie práva na obhajobu považuje napr. to, ak by súd o návrhu obhajoby na doplnenie dokazovania nerozhodol pred rozhodnutím vo veci samej, resp. ak by obvinený nemal obhajcu, hoci by šlo o obhajobu povinnú a podobne.

V danej veci obvinenému bola obhajkyňa ustanovená sudkyňou pre prípravné konanie 23.11.2013, kedy mu bolo aj vznesené obvinenie č.l. 2 - 4, 50. Ustanovený obhajca sa aktívne zúčastňoval úkonov prípravného konania a úkonov v súdnom konaní. Obvinený ustanovenie tohto obhajcu nenamietal. V tomto smere dovolací súd nezistil zásadné porušenie práv obvineného na obhajobu.

Prvostupňový súd o všetkých návrhoch obvineného na doplnenie dokazovania rozhodol ešte pred vyhlásením rozsudku tak, že ich odmietol. Výplýva to zo zápisnice o verejnom zasadnutí z 12.06.2014 č.l. 570, zo zápisnice o hlavnom pojednávaní 01.08.2014 č.l. 620, 24.04.2015 č.l. 859 a 15.05.2015 č.l. 912 - druhá strana, ale aj z rozsudku tohto súdu, kde zároveň uviedol aj dôvody, prečo tak rozhodol. V prípravnom konaní o návrhoch obvineného na doplnenie dokazovania odmietol vyšetrovateľ, čo vyplýva zo záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu zo 16.04.2014. Ani v tomto postupe nezistil dovolací súd pochybenie rovnajúce sa zásadnému porušeniu práv na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Tento dovolací dôvod možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich získanie, vykonanie a vyhodnotenie jednotlivých dôkazných prostriedkov.

Podľa obvineného jediným dôkazom, o ktorý súd oprel jeho vinu sú jeho výpovede z prípravného konania. Tie však boli získané nezákonným spôsobom, lebo k nim bol násilím donútený príslušníkmi polície, ktorí boli pri tomto úkone prítomní. Vypočúvaný bol v čase, keď bol pod vplyvom alkoholu.

Zo spisu nevyplýva, že by sa vyšetrovateľ alebo príslušníci polície dopustili voči obvinenému násilia pred výsluchom, resp. počas výsluchu. Naopak sťažnosť - oznámenie obvineného bolo preverené príslušníkmi Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, ktorej vyšetrovateľ uznesením zo 07. marca 2014, ČVS: SKIS-37/OISS-V-2014 ju odmietol, nakoľko nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Tr. por. Pričom táto sťažnosť bola preverená aj dozorovým prokurátorom 29. januára 2014, čo bolo zaslané obvinenému na vedomie.

Pred vznesením obvinenia bol obvinený prvýkrát vyšetrovateľom vypočutý ako zadržaný - podozrivý 22. novembra 2013 od 20,00 hod. do 22.00 hod. v prítomnosti príslušníkov polície kpt. JUDr. M. X., ppráp. O. I. a ppráp. C. B. Pred týmto výsluchom bol obvinený podrobený orientačným dychovým skúškam na alkohol, a to o 11.10 hod. s hladinou 0,89 Mg/L, 11.49 hod. s hladinou 0,84 Mg/L, 15.50 hod. s hladinou 0,36 Mg/L, 19.00 hod. s hladinou 0,04 Mg/L a 19.30 hod. s hladinou 0,00 Mg/L, čo je zrejmé zo zápisnice o tomto výsluchu, ale tiež zo zápisov o dychových skúškach a záznamov o tejto skúške na č.l. 22 - 27. Pred týmto výsluchom obvinený po zákonom poučení uviedol, že mu porozumel, obhajcu si nevolí, vypovedať bude a po fyzickej a psychickej stránke sa cíti v poriadku a je schopný vypovedať. V závere tohto výsluchu, po prečítaní zápisnice vyhlásil, že jej obsah je v súlade s jeho výpoveďou, a preto nežiada jej opravu ani doplnenie.

Následne bol obvinený v prípravnom konaní vypočutý 23.11.2013 od 16.55 hod. do 18.30 hod., 25.11.2013 od 09.30 hod. do 10.15 hod., 21.03.2014 od 13.45 hod. do 14.30 hod., 10.04.2014 od 12.50 hod. do 13.15 hod., vždy v prítomnosti obhajkyne. Ani v jednej z týchto výpovedí neuviedol, že k prvej výpovedi ako podozrivý bol donútený fyzickým násilím príslušníkmi polície. Naopak v nich prehlásil, že pred týmto výsluchom na neho nebol vykonávaný fyzicky ani psychicky nátlak.

V sťažnosti z 27. januára 2014 a nasledujúcich opakovane tvrdil, že 22.11.2013 na polícii v Považskej Bystrici na 6. poschodí, bez prítomnosti advokáta, ho vypočúvali viaceré osoby a fyzicky ho bili päťami a spravili mu aj monokel na pravej strane.

Uvedenými skutočnosťami sa zaoberal nielen okresný súd, ale aj odvolací súd, ktorý sa stotožnil z rozsudkom prvostupňového súdu a v napadnutom uznesení to aj v dostatočnom rozsahu odôvodnil.

V dovolaní obvinený okrem už uvedeného neuviedol v čom vidí naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Možno iba dedukovať, že tento dôvod dovolania obvinený videl v odmietnutí ním navrhnutých dôkazov a v násilí príslušníkov polície pri jeho prvom výsluchu, ako je na to poukázané vyššie. Okrem toho obvinený v dovolaní neuviedol žiadne dôkazy, ktoré by boli získané, vykonané a vyhodnotené nezákonným spôsobom. V širších súvislostiach poukázal už iba na skutkové zistenia okresného súdu, ktoré podľa obvineného boli zistené nesprávne, lebo na to neboli žiadne priame a nepriame dôkazy. V rámci toho je zrejmé aj to, že obvinený obsah vykonaných dôkazov hodnotil odlišne od súdu prvého stupňa, na základe čoho sa domáhal zmeny právnej kvalifikácie stíhaného skutku.

Najvyšší súd k tomu uvádza, že obvinený má síce právo obhajovať sa spôsobom, ktorý uzná za vhodný. V tej súvislosti môže obvinený získané, vykonané a vyhodnotené dôkazy hodnotiť podľa svojho presvedčenia. Zákon však výlučne iba súdu zveruje hodnotiť získané a vykonané dôkazy v súlade so zákonom a podľa jeho vnútorného presvedčenia a pritom zohľadňuje aj obhajobu obvineného. Iba takýto postup je súladný so zákonom a so zásadou spravodlivého procesu.

Skutkové zistenia premietnuté do skutkovej vety prvostupňovým alebo druhostupňovým súdom sú pre odvolací súd záväzné, a preto ich nemôže dopĺňať, alebo meniť, čo je zrejmé z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Výjadrené preukazuje, že uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por. nie sú naplnené. Najvyšší súd preto dovolanie obvineného ako nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.